

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

СУШИНСЬКА АННА МИХАЙЛІВНА

Допускається до захисту:
Т.в.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, к.філос.н., доцент
_____ Костянтин РОДИГІН
«_____» _____ 2025 р.

**СТВОРЕННЯ СЕРІЇ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО ПРОБЛЕМИ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

Спеціальність 061 Журналістика

Кваліфікаційна робота (медіапроект)

Керівник:

Стеблина Н.О., доктор політичних наук,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
професор кафедри журналістики та
соціальних комунікацій

Оцінка: ____ / ____ / ____

(бали / за шкалою ЄКТС/ за національною шкалою)

Голова комісії: _____

(підпис)

Вінниця – 2025

АНОТАЦІЯ

Сушинська А.М. Створення серії публікацій про проблеми навколишнього середовища у сучасній Україні та світі. Спеціальність 061 «Журналістика». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2025.

Ця робота є пояснювальною запискою до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи (медіапроєкту), в якому представлено сайт «Green Hope», присвячений проблемам екології в Україні та світі. Мета проєкту — підвищити екологічну обізнаність населення, привернути увагу до причин, наслідків і шляхів вирішення екологічних проблем. Об'єктом є стан довкілля та його висвітлення у медіа, предметом — авторський сайт як інструмент екопросвіти. Реалізовано концепцію сайту з візуальною естетикою, створено контент-план і 21 матеріал у форматах інтерв'ю, подкастів, відео, аналітики, новин, а також інтерактивні елементи.

Ключові слова: стан довкілля, забруднення довкілля, біорізноманіття, кліматичні зміни, екологічна обізнаність.

16 с., 5 рис., 1 дод., 17 джерел.

ABSTRACT

Sushynska A.M. Creation of a Series of Publications on Environmental Problems in Modern Ukraine and the World. Specialty 061 «Journalism». Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2025.

This paper is an explanatory note to the qualification (bachelor's) work (media project). It presents the media project «Green Hope», dedicated to environmental problems in Ukraine and the world. The goal of the project is to raise environmental awareness of the population, draw attention to the causes, consequences, and ways to solve environmental problems. The object is the state of an environment and its coverage in the media, the subject is the author's website as a tool for eco-education. The concept of the site with visual aesthetics was implemented, a content plan and 21 materials were created in the formats of interviews, podcasts, videos, analytics, news, as well as interactive elements.

Keywords: the state of an environment, environmental pollution, biodiversity, climate change, environmental awareness.

16 pp., 5 figs, 1 app., 17 sources.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ОПИС ПРОЄКТУ	5
ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	10
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	11
ПЕРЕЛІК СТВОРЕНИХ МАТЕРІАЛІВ	13

ВСТУП

Актуальність обраної теми. У наш час питання стану екології є надзвичайно важливим для висвітлення у медіа. Забруднення повітря, води та ґрунтів, зміна клімату, зникнення біорізноманіття, неконтрольоване використання природних ресурсів та зростання кількості відходів – це все може призвести до екологічної катастрофи яка негативно впливає на здоров'я населення та завдає непоправної шкоди довкіллю.

В Україні екологічна ситуація ускладнилася через економічні та соціальні виклики, а також наслідки повномасштабного вторгнення. Військові дії призводять до руйнування природних екосистем, забруднення територій, деградації земель та знищення флори і фауни [3].

Створення серії публікацій про екологічні проблеми в Україні та світі є надзвичайно актуальним, оскільки медіа відіграють ключову роль у підвищенні обізнаності громадськості та формуванні екологічної свідомості. Через публікації можна не лише висвітлювати критичні питання, а й пропонувати рішення, аналізувати думки екологів, привертати увагу громадськості та мотивувати до активних дій [4].

Отже, цей медіапроект спрямований на висвітлення важливих екологічних тем для глибшого розумінню ситуації в Україні та світі в цілому. А також популяризації дій на покращення екології. Цінність сайту полягає у тому, що кожен зможе обрати для себе зручний спосіб споживання інформації, адже на сайті можна послухати подкасти, подивитися відео, прочитати інтерв'ю або дослідження.

Мета медіапроекту: Створення та розповсюдження серії публікацій про проблеми навколишнього середовища у сучасній Україні та світі аби привернути увагу населення України до причин і наслідків екологічних проблем.

Об'єктом медіапроекту є розкриття стану екології в Україні та світі, причини, наслідки та шляхи вирішення екологічних проблем, а також інформаційне висвітлення цих питань у медіапросторі.

Предметом медіапроекту є авторський сайт «Green Hope» [15], як інструмент для підвищення обізнаності екологічних проблем в Україні та світі.

Джерельна база медіапроєкту: під час опрацювання теоретичної частини проєкту було використано інформаційні матеріали, присвячені стану довкілля в Україні та світі, такі як: «ЕкоСистема» [6], «SaveEcoBot» [14], «Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України» [8] та «Скільки-Скільки?» [11].

Завдання медіапроєкту:

- розробити концепцію та структуру сайту, аби зацікавити глядача візуальною естетикою;
- розробити та створити контент-план для наповнення сайту;
- створити та наповнити сайт різними видами контенту: інтерв'ю, подкасти, відео, новини, статті;
- додати на сайт інтерактивні елементи для зручної взаємодії з аудиторією;

Методи, використані при підготовці медіапроєкту:

Під час роботи над матеріалами сайту було застосовано методи, що відповідають сфері журналістики, такі як інтерв'ю (з екологами), робота з документами та моніторинг. Також використані загальнонаукові методи:

- якісні, зокрема: описовий, біографічний, порівняльний аналіз та інтерв'ю.
- кількісні, зокрема: контент-аналіз, опитування та моніторинг.

ОПИС ПРОЄКТУ

Екологічні проблеми дедалі гостріше постають перед людством, адже від їхнього вирішення залежить не лише майбутнє довкілля, а й наше життя. Забруднення ресурсів, зміни клімату, втрата біорізноманіття — ці виклики потребують не тільки глобальних рішень, а й усвідомленої участі кожного. Саме з цією метою був створений медіапроект «Green Hope» — ініціатива, що покликана підвищити екологічну обізнаність, заохотити до дбайливого ставлення до природи та показати, що навіть маленькі кроки можуть мати великий вплив.

Окрему увагу варто приділити ролі медіа, адже саме вони формують наше уявлення про екологічні загрози, визначають пріоритети в суспільній свідомості та здатні надихати до дії.

Проект було започатковано у листопаді 2024 року. Основною метою стало створення інформаційного майданчика, який не лише інформує про стан екології в Україні та світі, а й пропонує шляхи вирішення проблем. Особливу увагу приділено візуальній естетиці, що сприяє кращому сприйняттю матеріалу та підвищенню зацікавленості аудиторії. Контент сайту представлений у форматах інтерв'ю з екологами, подкастів, відео, аналітичних та новинних матеріалів.

Протягом реалізації проекту було створено контент-план, розроблено структуру сайту з інтерактивними елементами, що дозволяють відвідувачам не лише читати та переглядати матеріали, а й брати участь в опитуваннях, залишати коментарі, ділитися контентом у соціальних мережах. Також проводився моніторинг аудиторії та аналіз її реакцій, що допомогло вдосконалювати формат подання інформації (Рис. 1, 2).

Зробімо сайт разом: Поділіться думкою!

Ми прагнемо зробити наш сайт максимально корисним і зручним для вас

Запрошуємо пройти коротке опитування, щоб дізнатися:

- які екологічні теми вам найбільше цікаві
- наскільки комфортно вам

Рис. 1. Опитування «Зробімо сайт разом: думкою!»

Стань частиною змін! Відповідай та дій.

Пройдіть коротке опитування, щоб разом дізнатися більше про те, як українці сприймають екологічні виклики сьогодення.

Ми хочемо зрозуміти:

- які «зелені» звички вже стали для вас нормою,
- чи готові ви відмовитися від одноразового пластику заради довкілля,
- що надихає вас змінювати свій стиль життя на більш екологічний,
- як ви ставитеся до екологічних ініціатив
- локальних і глобальних.

Рис. 2. Опитування «Стань частиною змін! Поділіться Відповідай та дій.»

Ефективність проєкту «Green Nore» забезпечується поєднанням актуальності теми, багатоформатністю подачі, використанням методів екожурналістики (Репортаж, інтерв'ю з експертами, моніторинг ЗМІ), інтерактивністю та глибоким аналітичним підходом. Завдяки цьому сайт має потенціал стати надійним джерелом екологічної інформації та інструментом формування екологічної культури серед української молоді та ширшої аудиторії.

Від започаткування сайту було опубліковано 21 матеріал, два опитування та галерея з усіма фото, які були напрацьовані за час роботи. Матеріали для сайту були створені у різних журналістських жанрах. Для початку було оприлюднено 3 подкасти, які стосувалися проблеми пластикового забруднення в Україні. У першому випуску розглядається вплив пластику на довкілля, здоров'я людей та економіку, а також масштаби проблеми й те, як пластик потрапляє в природу. Другий подкаст присвячений боротьбі з цією загрозою — від громадських ініціатив і сортувальних станцій до державних програм і практичних кроків, які може

зробити кожен. У третьому епізоді йдеться про інноваційні рішення, зокрема біорозкладні матеріали, грибний пластик і новітні технології переробки, що відкривають нові перспективи для подолання забруднення (Додаток 1. [1-3]).

Створено 2 відеоматеріали. Перше відео на тему: «Топ-3 способи, як зменшити відходи вдома» — у ньому йдеться про прості та ефективні кроки до екологічного життя: багаторазові мішечки, економне прання та власні термочашки. Друге відео присвячене перетворенню сміття на вторинну сировину — воно розкриває важливість сортування, переробки та нашої відповідальності за чисте майбутнє (Додаток 1. [4-5]).

На сайті опубліковано 9 тематичних інтерв'ю, що висвітлюють ключові екологічні виклики сучасності. Основна увага приділяється спрямованим розмовам з екологами, біологами та орнітологами. Матеріали охоплюють широке коло тем: екологічні наслідки війни в Україні, відходи як ресурс для відновлення довкілля, проблеми отруєння ґрунтів агрохімією, водні ресурси Вінниччини, а також приклади сталого розвитку на підприємствах. Окремі інтерв'ю присвячені особистим історіям фахівців у сфері екології, збереженню біорізноманіття та впливу урбанізації на птахів Поділля (Додаток 1. [6-14]).

В аналітичному жанрі створено 3 матеріали, що досліджують екологічні проблеми та їх відображення в медіа. Стаття «Розлив мазуту у Керченській протоці», яка була створена у співпраці з онлайн-медіа “Зелений лист”, аналізує екологічні наслідки аварії та маніпуляції в інформаційному просторі. «Війна й довкілля» показує, як змінилось висвітлення екотем у медіа під час війни. У матеріалі «Видобуток мінеральних ресурсів» розглянуто вплив цієї галузі на природу та проблеми медійного покриття (Додаток 1. [15-17]).

Також опубліковано 4 матеріали в інформаційних жанрах. Один із матеріалів, який був створений у співпраці з онлайн-медіа “Зелений лист”, присвячено зусиллям України щодо покращення управління природоохоронними територіями та впровадження стандартів Смарагдової мережі. В іншому опубліковано спостереження за рідкісною флорою в Чорнобильській зоні та її символічним значенням для відновлення природи. Також висвітлено екологічну

акцію студентів, які власним прикладом популяризують дбайливе ставлення до довкілля. Завершує добірку матеріал про унікальне повернення виду коника, який вважається вимерлим, що стало науковою сенсацією та прикладом важливості збереження біорізноманіття (Додаток 1. [18-21]).

На сайті представлена [фотогалерея](#), що об'єднує всі знімки, створені під час роботи над матеріалами. Вона створена для візуального занурення в екологічну тематику й демонструє моменти з інтерв'ю, досліджень та природоохоронних ініціатив.

Перелік напрацьованих матеріалів з вказаною назвою, посиланням та датою публікації подані у Додатку 1.

Переглянувши статистику можна дійти висновку, що є зацікавленість сайтом та темою стану довкілля України та світу. Показники перегляду та відвідуваності сайту користувачами підтверджують важливість поширення інформації про збереження довкілля та сталий розвиток у сучасних умовах. З огляду на глобальні виклики та локальні зміни, такі ресурси стають ключовими платформами для формування екосвідомості та підтримки екологічних ініціатив у країні та за її межами (Рис. 3, 4)

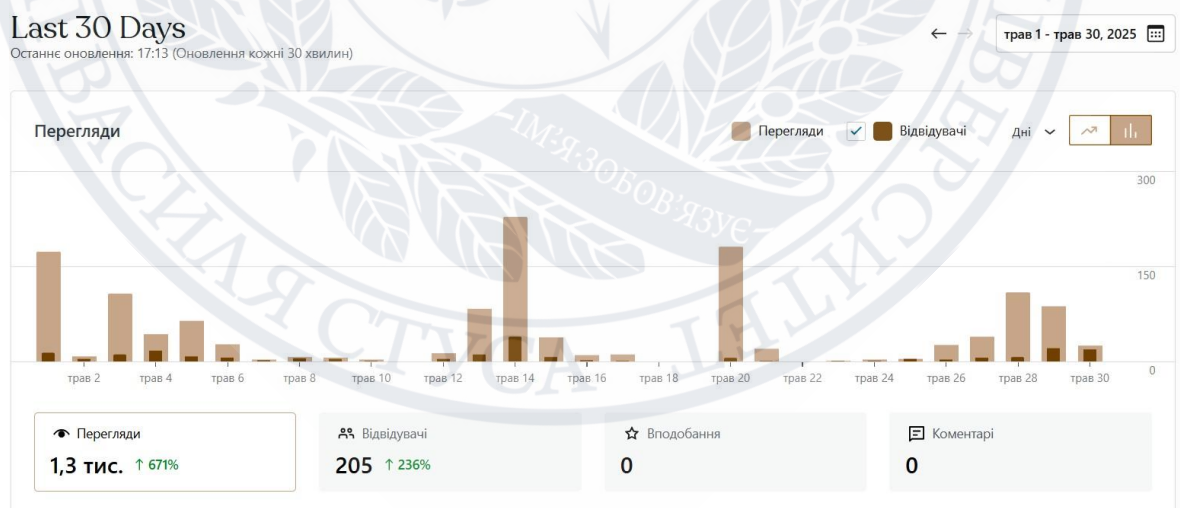

Рис. 3. Статистика охоплень на сайті «Green Hope»

All-time highlights

Рис. 4. Статистика охоплень на сайті «Green Hope»

Для зручного відслідковування актуальності та зацікавленості матеріалів було додано голосування під кожною публікацією (Рис. 5).

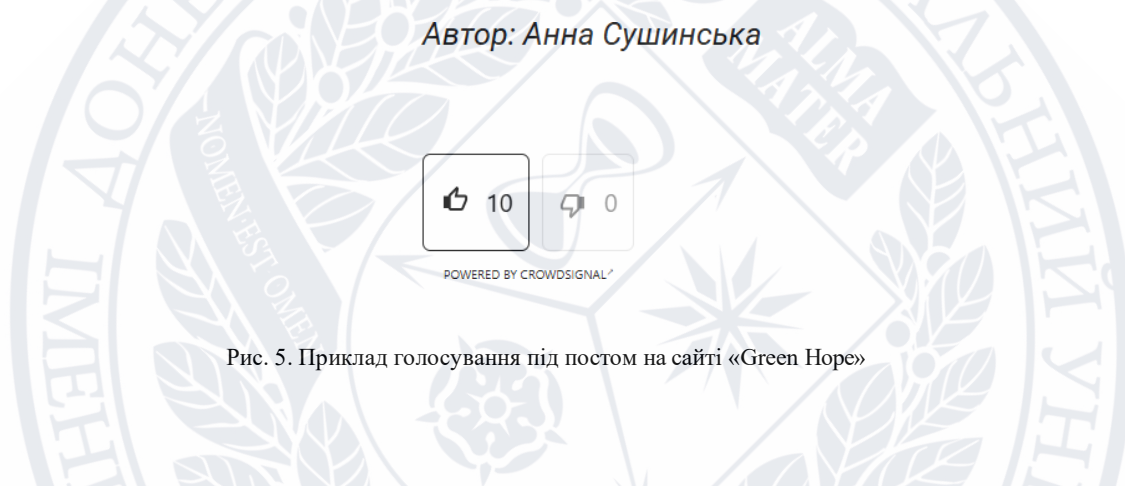

Рис. 5. Приклад голосування під постом на сайті «Green Hope»

Очікувана результативність проєкту полягає у формуванні екологічної свідомості серед користувачів шляхом доступного й візуально привабливого інформування. Завдяки поєднанню аналітичних матеріалів, інтерв'ю з експертами, фотогалереї та інтерактивних опитувань, платформа має потенціал стати джерелом актуальних знань та стимулом до особистих екозмін. У довгостроковій перспективі сайт може сприяти підвищенню рівня екосвідомості, активізації громадянської позиції та залученню молоді до природоохоронних ініціатив.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У межах реалізації проєкту був створений сайт «Green Hope» на базі платформи «WordPress». Оформлення ресурсу розроблено в авторському стилі з чітко визначеною кольоровою палітрою (різні відтінки зеленого та жовтого), яка підкреслює екологічну спрямованість проєкту. Структура сайту включає тематичні розділи — аналітичні публікації, інтерв'ю з експертами, фотогалерею, відео, подкасти, інформаційні матеріали та інтерактивні опитування, що забезпечує комфортне та логічне користування для відвідувачів.

Основна візуальна складова — логотип та ілюстрації — були створені за допомогою онлайн-ресурсу для дизайну «Canva» або завдяки «AI», усі картинки які було згенеровано мають відповідні підписи про це. Монтаж відео та подкастів здійснювався через програму «VN». Усі фотографії з репортажу та інтерв'ю були зроблені власноруч на фотоапарат та оброблені за допомогою програми для фотокорекції кольору «Lightroom».

Також проводився аналітичний моніторинг активності користувачів: аналіз кількості переглядів, охоплення сторінок, популярності окремих матеріалів, а також найактивніших днів і часових проміжків. Окремо для розуміння зацікавленості аудиторією теми довкілля було проведено опитування аби зрозуміти до чого рухатися у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Білий список ІМІ за друге півріччя 2024 року: увійшли 13 медіа». URL: <https://imi.org.ua/monitorings/bilyj-spysok-imi-za-drughe-pivrichchya-2024-roku-uvishly-13-media-i64640> (дата звернення: 15.05.2025).
2. Г. І. Рудько, Г. Р. Бала. *Критична мінеральна сировина та її перспективи в Україні*. 2021 р. URL: <https://mru-journal.com.ua/index.php/mru/article/view/307>
3. «До і після. Наслідки повномасштабної війни для екології України. Погляд з супутника». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-ekolohiya-viyna/32284610.html> (дата звернення: 15.05.2025).
4. «Екологія в тіні війни: українські медіа приділяють недостатньо уваги довкіллю. Дослідження ІМІ». URL: <https://imi.org.ua/monitorings/ekologiya-v-tini-vijny-ukrayinski-media-prydilyayut-nedostatno-uvagy-dovkillyu-doslidzhennya-imi-i64300> (дата звернення: 15.05.2025).
5. «Екополітика». URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/> (дата звернення: 15.05.2025).
6. «ЕкоСистема. Національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля». URL: <https://eco.gov.ua/> (дата звернення: 15.05.2025).
7. І. Марушкіна, Є. Алексєєва, Ю. Залізняк, Ф. Аметов. *Як писати про екологію в нових медіа*. 2017 р. URL: <https://pryroda.in.ua/files/2017/02/Posibnyk-Eco.pdf> (дата звернення: 15.05.2025).
8. «Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України». URL: <https://mepr.gov.ua/> (дата звернення: 15.05.2025).
9. Ніколаєнко С. М., Кваша С. М.. *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу*: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d8df934-1cc7-423b-b0b8-85e814b5781a/content> (дата звернення: 15.05.2025).
10. «Природно-заповідний фонд України». URL: <https://wownature.in.ua/doslidzhuyte/tsikavo-pro-pryrodu/> (дата звернення: 15.05.2025).

11. «Скільки-Скільки? Екологія в Україні в цифрах і даних. Аналітика і графіки». URL: <https://skilky-skilky.info/section/ecology/> (дата звернення: 15.05.2025).
12. Титаренко Д., Титаренко О. *Дослідницьке інтерв'ю : методичні рекомендації з організації та проведення дослідження*—К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6475/1/Tytarenko_Dosl_int.pdf (дата звернення: 15.05.2025).
13. «Червона книга України». URL: <https://redbook-ua.org/> (дата звернення: 15.05.2025).
14. «SaveEcoBot. Єдина в Україні екологічна система». URL: <https://www.saveecobot.com/> (дата звернення: 15.05.2025).
15. «Green Hope». URL: https://greenhope4.wordpress.com/?_gl=1*p1filw*_gcl_au*MjAxNzM5NDQwMi4xNzQ4MDgxNjM2 (дата звернення: 15.05.2025).
16. «Lexica». URL: <https://lexica.art/> (дата звернення: 15.05.2025).
17. «Rewilding Danube Delta». URL: <https://rewilding-danube-delta.com/uk/> (дата звернення: 15.05.2025).

ПЕРЕЛІК СТВОРЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

Подкасти

1. Пластикове забруднення в Україні: виклики та наслідки
URL: <https://youtu.be/zjqZ8VPrqhU>
Дата: 24.11.24
2. Ініціативи для скорочення пластику в Україні: від місцевих ініціатив до державних програм
URL: <https://youtu.be/5aL1X0mcuq4>
Дата: 24.11.24
3. Альтернативи пластику та переробка: нові технології та перспективи
URL: <https://youtu.be/MOWGJQK4Ps8>
Дата: 24.11.24

Відеоматеріали

4. Топ-3 способи, як зменшити відходи вдома
URL: <https://youtube.com/shorts/p7lSGTvZyJQ>
Дата: 24.11.24
5. Перетворення «сміття» на вторинну сировину
URL: <https://youtube.com/shorts/pV7TV-VP8RM>
Дата: 19.05.25

Інтерв'ю

6. Екологічні наслідки війни: як конфлікти впливають на природу України
URL: <https://surl.li/edctwu>
Дата: 10.01.2025
7. Відходи, як різновид ресурсів для відновлення екології України після війни
URL: <https://surl.li/qnivii>
Дата: 09.02.2025
8. Екологія як покликання: історія шляху та викликів у сфері екологічного менеджменту

URL: <https://surl.li/potgxa>

Дата: 09.03.2025

9. Захист природи та спадщини: інтерв'ю з представницею “Зеленого світу Поділля”

URL: <https://surl.li/qsldpm>

Дата: 09.04.2025

10. Отрута в ґрунті: як Україна бореться з агрохімічними відходами

URL: <https://surl.li/bxdfjk>

Дата: 14.04.2025

11. Сталій розвиток на практиці: екологічний підхід Київського картонно-паперового комбінату

URL: <https://surl.li/bqakxr>

Дата: 23.04.2025

12. Водні ресурси Вінниччини: реальний стан й перспективи управління

URL: <https://surl.li/csgxme>

Дата: 24.04.2025

13. Українське біорізноманіття – це багатство, що потребує захисту: інтерв'ю з біологинею Оленою Ходаніцькою

URL: <https://surl.li/qaadwc>

Дата: 04.05.2025

14. Вплив урбанізації та клімату на птахів Поділля: інтерв'ю з орнітологом Олександром Матвійчуком

URL: <https://greenhope4.wordpress.com/2025/05/04/1717/>

Дата: 04.05.2025

Аналітичні жанри

15. Розлив мазуту у Керченській протоці: екологічна катастрофа та маніпуляції в інформаційному просторі

URL: <https://surl.li/rkdasq>

Дата: 08.02.2025

16. Війна й довкілля: як змінилось висвітлення екологічної тематики в українських медіа

URL: <https://surl.li/ghrths>

Дата: 24.04.2025

17. Видобуток мінеральних ресурсів в Україні: що говорять медіа і чим це загрожує природі

URL: <https://surl.li/ntkdbg>

Дата: 06.05.2025

Інформаційні жанри

18. Україна зміцнює захист природних територій шляхом удосконалення управління об'єктами Смарагдової мережі

URL: <https://surl.lu/rdijob>

Дата: 08.02.2025

19. Білоцвіт весняний: рідкісна квітка розквітає у Чорнобильській зоні

URL: <https://surl.lu/wpytqi>

Дата: 02.04.2025

20. Весняна еко-акція: студенти Донецького університету прибирають Лісопарк

URL: <https://greenhope4.wordpress.com/2025/05/01/%d1%80%d0%b5%d0%bf%d0%be%d1%80%d1%82%d0%b0%d0%b6-2/>

Дата: 01.05.2025

21. Вимерлий вид коника повернувся: сенсаційне відкриття на острові Сан-Ніколау через 43 роки

URL: <https://surl.li/kxrwoe>

Дата: 09.05.2025